

Veremautomaták, környezetfüggetlen nyelvek

1. Legyen a nyelvtan: $S \rightarrow AB \quad A \rightarrow 0A1 \mid 01 \quad B \rightarrow 1B0 \mid 10$
  - (a) Adjon meg egy levezetési fát és egy bal-levezetést a 001110 szóhoz!
  - (b) Határozza meg a nyelvtan által generált nyelvet!
2. Legyen $S \rightarrow AS \mid A \quad A \rightarrow 0A1 \mid 01$
  - (a) Adjon meg egy levezetési fát és egy bal-levezetést a 01010011 szóhoz!
  - (b) Határozza meg a nyelvtan által generált nyelvet!
3. Adjon környezetfüggetlen nyelvtant az alábbi nyelvekre! Egyértelműek a megadott nyelvtanok?
  - (a) $L = \{a^n b^{n+1} : n \geq 0\}$
  - (b) $L = \{a^n b^{2n} : n \geq 0\}$
  - (c) Az $\{a, b\}$ feletti palindromok nyelve
  - (d) $L = \{a^n b^k c^\ell : n = k \text{ vagy } n = \ell\}$
4. Egyértelműek-e az alábbi nyelvtanok? Egyértelműek-e az általuk generált nyelvek?
  - (a) $S \rightarrow aSa \mid bSb \mid aa \mid bb \mid a \mid b$
  - (b) $S \rightarrow TT \mid U \quad T \rightarrow 0T \mid T0 \mid \# \quad U \rightarrow 0U00 \mid \#$
5. Legyen az ábécé $\Sigma = \{0, 1\}$, a veremautomata állapotai $Q = \{A, B, C\}$, amiből A a kezdő állapot és C az egyetlen elfogadó állapot, Z a verem kezdő szimbóluma. A veremautomata állapotátmeneti függvénye: $\delta(A, 0, \varepsilon) = \{(A, a)\}$, $\delta(A, 1, \varepsilon) = \{(A, b)\}$, $\delta(A, \varepsilon, \varepsilon) = \{(B, \varepsilon)\}$, $\delta(B, 0, a) = \{(B, \varepsilon)\}$, $\delta(B, 1, b) = \{(B, \varepsilon)\}$, $\delta(B, \varepsilon, Z) = \{(C, \varepsilon)\}$.
  - (a) Adja meg a lehetséges számításokat a 010 szó esetén!
  - (b) Elfogadja az automata a 0110 szót?
  - (c) Mi az automata által elfogadott nyelv?
  - (d) Adjon meg ehhez a nyelvhez egy környezetfüggetlen nyelvtant!
6. Készítsen veremautomatát a palindromok nyelvéhez!
7. Adjon veremautomatát az alábbi nyelvekhez!
  - (a) $L_a = \{a^i b^j c^k : i, j, k \geq 0 \text{ és } i + j = k\}$
  - (b) $L_b = \{a^i b^j c^k : i, j, k \geq 0 \text{ és } j + k = i\}$
  - (c) $L_c = \{a^i b^j c^k : i, j, k \geq 0 \text{ és } i + k = j\}$
8. Készítsen veremautomatát a jó zárójelezések nyelvéhez!
9. Adjon veremautomatát az alábbi nyelvekhez!
  - (a) $L_a = \{a^n b^m : 2n = m \geq 1\}$
  - (b) $L_b = \{a^n b^m : 2n \geq m \geq n \geq 1\}$
10. Tekintsük az előadáson szerepelt egyértelmű nyelvtant az aritmetikai kifejezésekre.
  - (a) Adjon meg az $a + a * a * a + a$ szóhoz egy levezetési fát!
  - (b) Ha a levezetési fa alapján számoljuk ki a kifejezés értékét, akkor milyen sorrendben végezzük el a műveleteket?
  - (c) Egészítse ki a nyelvtant úgy, hogy a kivonás is szerepeljen benne!
  - (d) Mi lesz ennél a nyelvtannál az $a - a + a - a$ levezetési fája? Mi a műveletek sorrendje?
11. Adjon meg egy környezetfüggetlen nyelvtant, ami az összes olyan helyes kifejezést generálja, amiben szorzás, hatványozás és zárójelek lehetnek! A nyelvtan legyen egyértelmű és tükrözze a műveletek szokásos sorrendjét (azaz, ha nincs zárójel, akkor előbb hatványozunk, és pl. a 2^{3^4} -nél előbb a 3^4 -et kell kiszámolni és ez lesz a 2 kitevője).